

De trinitate

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Μίαν φύσιν δόξατε Πατρός καὶ Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος τὴν θεότητα, καὶ τρεῖς ταύτας τὰς ὑποστάσεις, Πατέρα, Υἱόν, καὶ Πνεῦμα ἅγιον, καθὼς καὶ βεβαπτίσμεθα. Πορευθέντες γὰρ, φησὶ, μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Μίαν μὲν φύσιν, ὅτι τὸ πλείους δοξάζειν καὶ κατατέμνειν εἰς πολλοὺς θεοὺς τὴν μίαν θεότητα τῶν Ἑλλήνων ἐστί· τρεῖς δὲ ὑποστάσεις, ἦτον πρόσωπα, ἵνα μὴ σχῆ χώραν τῶν Ἰουδαίων ἢ δόξα, καὶ ἵνα μὴ ἄγονος ἦ καὶ ἄλογος ὁ Πατήρ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριά· καὶ ὁ Λόγος τοῦ ἡμετέρου λόγου ἐνδεέστερος, μὴ ἔχων Πνεῦμα· καὶ ἵνα τὸ τέλειον ἦ ἐν τρισὶ τελείαις ταῖς ὑποστάσεσι. Καὶ γὰρ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐν ἡμῖν νοῦ, λόγου τε καὶ πνεύματος, Πατήρ, καὶ Υἱός, καὶ Πνεῦμα. Πνεῦμα δὲ ἀκούων, ἅγιον ἐνυπόστατον νόει. Ἡμῶν μὲν φθαρτῶν ὄντων, καὶ τὸ πνεῦμα λυό μενον· τοῦ δὲ ἀθανάτου πάντως τὸ πνεῦμα ἀθάνατον, ὡς οὐσία τις ἐνυπόστατος. Μία οὖν ἐστὶ τῶν τριῶν ὑποστάσεων φύσις, ἢ θεότης, καὶ μία θέλησις, καὶ μία ἐνέργεια, μία δύναμις, ἐν βούλημά τε καὶ κίνημα, καὶ ἕξαλμα τῆς λαμπρότητος τῶν τριῶν. Θεὸς ὁ Πατήρ, Θεὸς ὁ Υἱός, Θεὸς τὸ Πνεῦμα, εἰς τὰ τρία· Θεὸς τέλειος ὁ Πατήρ, τέλειος ὁ Υἱός, τέλειος τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· τῆς αὐτῆς τιμῆς, τῆς αὐτῆς ἐξουσίας. Δημιουργὰ τῶν ὄντων ἀπάντων, καὶ συνεκτικὰ, καὶ προνοητικὰ, ὁμοίως πάντα τοῖς τρισὶ, καὶ ἀπαραλλάκτως καὶ ταυτῶς, ὅσα τοῦ εἶναι, καὶ ὅσα τοῦ τι μὴ εἶναι, καὶ ὅσα τοῦ πῶς ἔχει πρὸς τὰ κτιστὰ, καὶ ὅσα τῆς ἐνεργείας, καὶ ὅσα τῆς δυνάμεως, ὅσα τῆς ἀιδιότητος, καὶ ὅσα καθ' ὑπεροχὴν, ἢ καθ' αἰτίαν εἶναι λέγεται. Οἷον τὸ εἶναι ταυτὸν, τὸ ἀσώματον εἶναι τὸν ἀκατάληπτον, τὸ βασιλεύειν, τὸ δημιουργεῖν, τὸ θεοῦν, τὸ δύνασθαι, τὸ ἀίδιον εἶναι, 28.1605 τὸ ἀρχὴν εἶναι ὑπεράρχιον, τὸ οὐσίαν εἶναι ὑπεροῦσιον, τὸ φῶς λέγεσθαι. Τὸ δὲ σκότος τὰ συμβολικῶς λεγόμενα, οἷον θυμοῦσθαι καὶ ὀργίζεσθαι, ὑπνοῦν καὶ ἐγρηγορέναι. Ταῦτα πάντα τῇ μιᾷ φύσει προσ αρμόζοντες, οὐκ ἐκ τῶν κατ' αὐτὴν δηλοῦμεν, ἢ νοοῦμεν αὐτήν, ἀλλ' ἐκ τῶν περὶ αὐτήν. Μίαν δ' οὖν τὴν φύσιν εἰδότες τῶν τριῶν ὑποστάσεων, οὐδενὶ τῶν ἄλλων διαφορουσῶν ἢ ταῖς ιδιότησι ταύταις, τὸ γεννᾶν λέγω καὶ τὸ γεννᾶσθαι, καὶ τὸ ἐκπορεύεσθαι, καὶ ὅτι τὸ μὲν Πατήρ, τὸ δὲ Υἱός, τὸ δὲ Πνεῦμα· καὶ ὅτι ὁ μὲν Πατήρ γεννήτωρ καὶ προβολεὺς, γεννήτωρ μὲν τοῦ Υἱοῦ, προβολεὺς δὲ τοῦ Πνεύματος· ὁ δὲ Υἱός γέννημα, τὸ δὲ Πνεῦμα πρόβλημα. Καὶ ὁ μὲν Πατήρ ἀγέννητος, ὁ δὲ Υἱός γεννητὸς διὰ δύο νν, τὸ δὲ Πνεῦμα ἐκπορευτόν. Καὶ ὁ μὲν Πατήρ αἴτιος, ὁ δὲ Υἱός καὶ τὸ Πνεῦμα αἰτιατά. Καὶ ὁ μὲν Πατήρ προβολεὺς, ὁ δὲ Υἱός Υἱός μόνον, καὶ τὸ Πνεῦμα ἐκπορευόμενον· οὐ γὰρ ἐξίστανται τῶν ιδιοτήτων, οὔτε ὁ Πατήρ τοῦ εἶναι Πατήρ, οὔτε ὁ Υἱός τοῦ εἶναι Υἱός, οὔτε τὸ Πνεῦμα τοῦ εἶναι Πνεῦμα, ἀλλ' ἢ μὲν οὐσία κοινὴ, μία τῶν τριῶν ἢ θεότης, ὡσπεροῦν φῶτα τρία ἀλλήλοις ἐνούμενα καὶ οὐ συγχεόμενα. Ταῦτα μὲν ἱκανὰ εἰδέναι περὶ τὴν θεολογίαν. Τέλος καὶ τῷ Θεῷ χάρις.